

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Nyolcvan éves a Buda-pesti Önkéntes Tűzoltó Testület*

Forrás:

Pesti Hírlap

Osztályozás

Tárgy

614.84

Hely

Idő

1862 / 1942

Személy

Bp
(Hely)

1942 III. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Nyolcvan éves

a Buda-pesti Önkéntes Tűzoltó Testület

Vasárnap ünneplik meg jubileumukat az Ereklýés Országzászlónál

Alapításának nyolcvanadik évfordulóját ünnepli a buda-pesti önkéntes tűzoltóság, amelynek egykori segédcsapataiból fejlődött ki a főváros mai világhírű tűzoltóintézménye is. Nyolcvan év alatt emelte ez az uttörő testület az ország tűzrendészetét mai színvonalára és bár közsegélyezésé azóta jelentéktelen összegre zsugorodott, nagy anyagi áldozatokkal megtartotta, sőt korszerűvé tette az intézményt.

A jubilaris esztendő küszöbén érdemes visszatekinteni a buda-pesti önkéntes tűzoltóság multjára, amelynek adatait *Teclár Ernő* pénzügyi tanácsos, a buda-pesti önkéntes tűzoltóság főfelügyelője foglalta össze.

Az elnyomatás helytartósága félt az önkéntes tűzoltóktól

Rár az önkéntes tűzoltóság célja a közügyekben való önzetlen, díjazás nélküli részvétel, állandó életveszélyes küzdelem az elemekkel, megalkulása mégsem ment minden nehézség nélkül. Gróf *Széchenyi Ödön*, a legnagyobb magyar fia, 1862-ben, amikor külföldi tanulmányutjáról hazatért, alapszabálytervezetet dolgozott ki, hogy a jóérzésű magyar polgárság soraiból megszervezze az önkéntes

tűzoltóságot. Az osztrák elnyomatás idején azonban a helytartótanács veszedelmesnek látta, hogy a polgárok egyenruhában, katonás fegyelem alatt testületbe tömörüljenek és még hozzá — gróf *Széchenyi István* fiának a vezetésével. Hiába terjesztették fel a tervezetet, a helytartótanács nem hagyta jóvá. Négy esztendő telt el, amíg az idők változása folytán a buda-pesti önkéntes tűzoltótestületnek gróf *Széchenyi Ödön* által sajátkezűleg megírt és 1862-ben felterjesztett alapszabályait végre 1866-ban jóváhagyták. De sokat kellett még fáradoznia a későbbi *konstantinápolyi* „tűzoltó pasának”, amíg az akkori városi rendőrségnek, a kéményseprők akkori szervezetének aggályait és akadékoskodásait legyőzte, a városi magisztrátus hatósági támogatását megszerezte, és ennyi akadályon át az uttörő testületet sikerült megszerveznie. Elsősorban inarosok és kereskedők léptek be az önkéntes tűzoltók soraiba, de *Széchenyi Ödön* igyekezett a mánások és a középosztálybeliek fiatalságát is maga köré gyűjteni. Terveinek sikere céljából az akkor még virágzó Nemzeti Torna Egyletet — amely azonban súlyos anyagi gondokkal küzdött — egybeolvasztotta a Buda-pesti Önkéntes Tűzoltó Testülettel. A tornaegylet tagjai nem szívesen vettek részt a tűzoltók munkájában viszont a tornászok adósságai majd nem csödbe rántották a fiatal tűzoltó-

intézményt. A két testület hamarosan szét is vált. A tornacsarnok felavató ünnepén határozták el 1870-ben a résztvevő tűzoltótestületek a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség megalapítását és a szövetség csakhamar olyan tetterős intézménnyé fejlődött, hogy a belügyi kormány állandó szakközegéül ismerte el.

József királyi herceg — a tűzoltó

Néhai *József kir. herceg* is az uttörő vezetők közé állt és hangoztatta, hogy a tűzoltóság államvagyon, emberbaráti és hazafiúi szempontból egyaránt olyan fontos, hogy az akkorinál sokkal nagyobb érdeklődést érdemel. A királyi herceg nemcsak élőszóval és nyomtatott betűvel küzdött a tűzoltóság ügyéért, hanem nem egyszer saját csapatának élén tüzek oltásánál személyesen is közreműködött. Tűzoltó-egyenruhás képe ma is ott van minden magyarországi tűzoltólaktanyában és szertárban.

József kir. herceg működésének eredményeként jelent meg 1888-ban — amikor még a tűzrendészet ügyét nem rendezte a törvényhozás — az első tűzrendészeti kormányrendelet, amely az 1936. évi első tűzoltó-törvényünk alapja és forrása. Ugyancsak *József kir. herceg közreműködésének* hatása alatt álltak a mozgalom élére báró *Bánhidya Béla*, gróf *Czirákya Béla*, gróf *Széchenyi Viktor*, gróf *Széchenyi József* és a főiri világ több más tagja.

A tűzoltók és a király

Érdekes a feljegyzésre, hogy a buda-pesti önkéntes tűzoltótestület megalakulásakor a címében egyesítette az

akkor még közigazgatásilag külön élő Pestnek és Budának nevét és „buda-pestinek” nevezte el magát. A buda-pesti önkéntes tűzoltók hamarosan megmutatták, hogy értenek a dolgukhoz. Első kivonulásuk 1870 április 22-én történt, amikor a toronyörök harangkongatása hírül adta, hogy lángba borult az óbudai spirituszgyár. Az önkéntes tűzoltótestület a városi fizetett segédcsapattal vonult ki és olyan sikerrel küzdött a lángokkal, hogy a gyárat melléképületeivel együtt megmentette. Csak a kazánház pusztult el.

Még ugyanebben az évben, szeptember 13-án sok kisebb-nagyobb tűz sikeres eloltása után a fiatal testületnek nagyarányu munkában kellett megállania a helyét. Kigyulladt a Nemzeti Színház díszletraktára és a gyorsan elharapódzó lángok az egész környéket pusztulással fenyegették, mert éppen akkor orkánserű vihar dult és vitte szét a szikrákat. Az önkéntes tűzoltók és a parancsnokságuk által működő városi fizetett tűzország csapatai hősiessé birkoztak meg a félelmetes tűzvészszel, amelynek oltását maga a főparancsnok, gróf *Széchenyi Ödön* vezette. A király — *I. Ferenc József*, — aki megjelent a tűz színhelyén — meglepédezzel szemlélte a sikerült oltást és a főparancsnokon kívül négy tisztet és három tüztöltő részesített legmagasabb kitüntetésben.

Néhány nap múlva a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség megalakulásának alkalmával a király az „Uj-épület” udvarán végig nézte a tűzoltók diszgyakorlatát és kifejezte elismerését. Nemcsak a király tüntette ki többször elismerésével a tűzoltóságot,

hanem a pesti polgárság is mindinkább megszerette és felvonulási alkalmával nem egyszer virággal árasztotta el a derék tűzoltók katonás megjelenési csapatait.

A tűzoltók és az árvizek

A buda-pesti önkéntes tűzoltók azonban nemcsak a lángokkal küzdöttek, hanem sokszor szálltak szembe az árvizek pusztításával is. 1871-ben, amikor a budai Ördögárok vize felhőszakadás következtében kiáradt, az önkéntes tűzoltók épp úgy megállták helyüket a szennyes, veszedelmes árral szemben, mint annyiszor a tűzvézek alkalmával.

1879-ben nagyszámu mentőcsapattal viaskodtak Szegeden az ott pusztító borzajmas árvizzel és hat nap alatt több mint 600 ember életét mentették meg. Az önkéntes tűzoltótestület csapata az utóbbi években a Buda-pesti határát veszélyeztető országos árvizek alkalmával is napokon át teljesített műszaki mentési szolgálatot, ismétlen bezonnyította, hogy hű maradt hagyományos kötelességtudásához.

A tűzrendészet országos megszervezése

A Buda-pesti Önkéntes Tűzoltó Testület az ország tűzrendészetének, a tűzoltás ügyének fejlesztése terén is vezető szerepet töltött be. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség megalapítása körül végzett eredményes munkáján kívül országos jellegű szaklapot adott ki saját költségén, megszervezte az első tűzoltó szaktanfolyamot és fenntartotta közel negyed évszázadon keresztül, mindaddig, amíg

azt 1903-ban az országos szövetség át nem vette. A testület ezenkívül a tűzrendészet fejlesztését szolgálta azal is, hogy a vidéki testületek anyagi megterhelése nélkül, kiképezte az ország községi tűzoltóit, emellett sokszáz vidéki testületen kívül külföldön, — mint *Konstantinápolyban, Szmirnában, Varsóban, Belgrádban* — alapkiképesben részesítette az ott szervezett tűzoltóságot. Országos tűzoltó-versenyeket rendezett és a hazai versenyeken kívül résztvett *Párisban* az 1900. évi nemzetközi tűzoltó-versenyen is és elnyerte az 500 frankos díjat.

A testület akkori parancsnokát, dr. *Szily Józsefet*, a francia köztársaság elnöke, majd pedig az orosz cár, de a magyar király is kitüntette. Királyi kitüntetés ismerte el az első főparancsnokon kívül *Follmann Alajos, Bárány Nándor Ernő* és *Breuer Szilárd* érdemeit is. Az állam azzal fejezte ki elismerését, hogy a szakoktatói működés fenntartására 10.000 koronás évi államsegélyt adott a tűzoltó testületnek, legutóbb azonban — miután a tűzoltó-törvény értelmében külön tűzoltótisztképző tanfolyam vette át az országos szakkiképzést — a

testület államsegélye 300 pengőre zsugorodott össze. A jubileumi évben most a testület abba a helyzetbe került, hogy nem tudja megfejeletetni az éjjeli őrséget tartó tagjainak tizenöt pár csizmáját. Méltán panaszolja tehát visszaemlékezéseiben *Techlár Ernő*, a Budapesti Önkéntes Tűzoltóság főfelügyelője, hogy „az állam, a törvényhatóság, a főváros közönsége és a társadalom manap rideg közönnyel felelkezik meg a nagymultu testületről“.

A jubiláris ünnep

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület — miután 80 év során, 25 ezer éjszakán örködött — azzal ünnepli meg alapításának nyolcvanadik évfordulóját, hogy július 26-án, vasárnap déli 12 órakor zászlaja alatt zenés őrségváltást tart a Szabadság-téri Ereklés Országzászló előtt. Ott ünnepélyes keretek közben megújítja a nemzetvédelmi feladatainak önként és önzetlen teljesítésére nyolcvan évvel ezelőtt tett fogadalmát. Az ünnepen résztvesz dr. *Kiss Lajos* országos tűzrendészeti főfelügyelő is, aki *Breuer Szilárd* és dr. *Balogh Dezső* parancsnokok után most hivatalból a testület parancsnoka.